

Frassie ser människan i föreningsstyrelsen

En föreningsstyrelse består av människor. Det låter självklart, men det får större betydelse för styrelsearbetet än man kanske först tänker på.

Vi människor är inte helt rationella. Vi påverkas av känslor, tidigare erfarenheter, relationer och av andra människor. Vi tenderar att prioritera det som känns angeläget för stunden, skjuter ibland upp sådant som är svårt eller obehagligt och litar mer på vårt minne än vi borde. Vi utgår gärna från det vi redan känner till och söker lättare stöd för en uppfattning vi redan har än för en som utmanar den.

Det är inget konstigt med det. Det är en del av att vara människa.

Frassie utgår från den verkligheten. Tanken är inte att förändra människorna i styrelsen, utan att skapa ett arbetssätt som gör det enklare för människor att arbeta bra tillsammans.

Föreningsstyrelsen har speciella förutsättningar

De här mänskliga egenskaperna får särskild betydelse i en föreningsstyrelse.

Ledamöterna är sällan utvalda för att tillsammans bilda den optimala arbetsgruppen. De kan ha mycket olika kunskaper och erfarenheter, olika ambitioner och olika mycket tid att lägga på uppdraget. Någon har suttit i styrelsen i tio år, medan en annan aldrig tidigare deltagit i styrelsearbete.

Arbetet sker dessutom ofta på fritiden och konkurrerar med arbete, familj och andra åtaganden. Styrelsen kanske träffas en gång i månaden eller ännu mer sällan. Och just när gruppen har börjat hitta sina arbetsformer kommer en föreningsstämma där några ledamöter lämnar och nya kommer in.

Det gör föreningsstyrelsen till en arbetsgrupp med ovanligt stort behov av tydlighet, struktur och kontinuitet.

Vi är inte alltid rationella

Vi människor fattar inte våra beslut enbart genom rationella överväganden. Känslor, tidigare erfarenheter, vad som händer just nu och hur en fråga presenteras påverkar vad vi uppmärksammar och hur vi väljer att agera. Det är en naturlig del av hur vi människor fungerar.

Det som känns akut får därför lätt företräde framför det som egentligen är viktigare. Ett konkret klagomål från en medlem kan få styrelsens omedelbara uppmärksamhet, medan ett underhållsbehov några år framåt får vänta. Det långsiktigt viktiga har helt enkelt svårare att göra sig hört.

Vi skjuter också gärna upp sådant som är komplicerat eller obehagligt. I många sammanhang är det inte särskilt allvarligt att säga "vi tar det nästa gång". I en styrelse där nästa möte ligger en månad bort kan några sådana uppskjutanden däremot innebära att en viktig fråga fördröjs ett halvår.

Våra olika erfarenheter påverkar också hur vi ser på problemen. Den som kan ekonomi ser en aspekt, den byggkunnige en annan och den som bott länge i föreningen har erfarenheter som de andra saknar. Det är en stor tillgång för styrelsen, men innebär också en risk att den egna erfarenheten får större betydelse än den förtjänar.

Och efter några veckor är det inte alls säkert att alla minns ett möte på samma sätt. Vad bestämde vi egentligen? Vem skulle göra det? Var det ett beslut eller diskuterade vi bara frågan? Varför valde vi det ena alternativet framför det andra?

När vi arbetar tillsammans uppstår andra utmaningar

När människor arbetar tillsammans blir andra delar av vårt beteende betydelsefulla. Det handlar fortfarande om helt normala mänskliga beteenden, men i en grupp kan de få andra konsekvenser än när vi agerar på egen hand.

Ansvar kan till exempel lösas upp i gruppen. "Styrelsen ska ta reda på det" kan låta som ett beslut, men om ingen vet vem som faktiskt ska göra det finns en betydande risk att ingenting händer.

Det uppstår också informell makt. Den som har lång erfarenhet, särskild kunskap, starkt engagemang eller lätt för att uttrycka sig får ofta större inflytande. Det behöver inte vara avsiktligt och behöver inte vara negativt. Men det kan göra det svårare för en ny eller mindre säker ledamot att ifrågasätta något som resten av gruppen verkar betrakta som självklart.

Med tiden kan gruppen också skapa sina egna sanningar. "Så har vi alltid gjort", "det där får vi inte göra" eller "det där provade vi förut" kan leva vidare långt efter att någon längre minns bakgrunden.

När människor sedan lämnar styrelsen riskerar även deras kunskap att försvinna. Nästa styrelse får veta vad den förra gjorde, men kanske inte varför. I värsta fall får den börja om och göra samma överväganden en gång till.

När mänskliga beteenden möter föreningsstyrelsens förutsättningar

Många av våra mänskliga egenskaper är värdefulla. Erfarenhet, engagemang, intuition och förmågan att reagera snabbt behövs i en styrelse. Men tillsammans med föreningsstyrelsens speciella förutsättningar kan våra naturliga beteenden också skapa problem.

Fel saker kan prioriteras. Ansvar kan bli otydligt. Beslut kan fattas på otillräckliga underlag och sådant som styrelsen bestämt blir inte alltid gjort. Kunskap riskerar att försvinna när ledamöter lämnar och några personer kan få ett oproportionerligt stort inflytande. Otydlighet om ansvar, beslut och förväntningar kan också bidra till motsättningar och konflikter.

Det är här Frassie kommer in.

Så hjälper Frassie

Frassie kan inte och ska inte försöka förändra människorna i styrelsen. Frassie skapar i stället struktur som minskar konsekvenserna när våra mänskliga beteenden spelar oss ett spratt. Den tanken finns inbyggd i konkreta funktioner i Frassie.

I **Prioritering** får styrelsen bedöma både hur viktig och hur brådskande en fråga är. Det skapar ett tillfälle att tänka efter innan det som känns mest akut automatiskt hamnar först. **Årshjul**, **Kalender** och **Underhållsplan** hjälper samtidigt styrelsen att hålla det långsiktigt viktiga synligt, även när vardagens frågor kräver omedelbar uppmärksamhet.

Inför större eller svårare beslut finns **Beslutsstöd** och **Riskanalys**. Där kan styrelsen strukturera alternativen och resonera om konsekvenser och risker. Frassie fattar inte beslutet åt styrelsen, men hjälper gruppen att pröva sina första uppfattningar och ger ledamöterna ett gemensamt underlag att utgå från.

I **Möten** hålls diskussion och beslut isär. Det ska i efterhand gå att se vad styrelsen faktiskt beslutade, inte bara vad som diskuterades. Bakgrund och motiv till viktiga beslut kan dokumenteras tillsammans med beslutet. Det minskar risken för olika minnesbilder och gör att även en framtida styrelse kan förstå inte bara vad som beslutades utan varför.

Om ett beslut kräver fortsatt arbete kan det redan i protokollet **markeras för uppföljning**. Frassie skapar då sambandet mellan beslutet och det fortsatta arbetet. Det som ska göras kan få en ansvarig och följas upp, i stället för att beslutet blir kvar som några rader i ett gammalt protokoll. Styrelseledamöterna behöver inte själva komma ihåg allt - Frassie hjälper styrelsen att hålla reda på vad som är gjort och vad som återstår.

Samma tanke finns bakom **Bra att veta**. Kunskap om föreningen ska inte behöva försvinna därför att den ledamot som råkar bära på kunskapen lämnar styrelsen. Erfarenheter och sådant som nästa styrelse behöver känna till kan dokumenteras och föras vidare. Kunskapen knyts därmed till föreningen i stället för till en viss person.

Frassie tar också hänsyn till att styrelsen återkommande förändras. **Ny i styrelsen** hjälper den nya ledamoten att förstå uppdraget, skyldigheterna och det egna ansvaret. Det är särskilt viktigt när den nye kommer in i en grupp där andra kan ha många års erfarenhet och mycket kunskap som annars lätt tas för självklar.

Med **Styrelsens kick-off** får den nya styrelsen möjlighet att börja med att skapa en gemensam utgångspunkt. Gruppen kan synka sin syn på uppdraget, arbetssättet, ansvarsfördelningen och förväntningarna på varandra. Att människor sitter i samma styrelse betyder inte automatiskt att de har samma bild av hur arbetet ska bedrivas.

Det är på det sättet Frassies syn på människan blir praktisk. Funktionerna finns inte bara för att digitalisera styrelsearbetet. De skapar struktur där människans minne, känslor, erfarenheter och sätt att fungera tillsammans annars kan göra styrelsearbetet svårare än det behöver vara.

**Frassie ska hjälpa styrelsen att göra rätt,
men aldrig ta över styrelsens ansvar.**

Låt människor vara människor

Frassie bygger inte på föreställningen att en bra styrelse består av människor som alltid prioriterar rätt, kommer ihåg allt, delar arbetet perfekt mellan sig och fattar helt rationella beslut på fullständiga underlag.

En sådan styrelse finns knappast.

En bra styrelse kan däremot skapa ett arbetssätt som tar hänsyn till hur människor faktiskt fungerar. Erfarenhet och olikheter kan få vara tillgångar, samtidigt som struktur och tydlighet minskar risken för att våra mänskliga ofullkomligheter får onödigt stora konsekvenser.

Det är vad Frassie menar med att se människan i föreningsstyrelsen.

Läs mer om funktionerna

De blå, fetstilta och understrukna funktionsnamnen i artikeln är klickbara och leder till respektive förklaring här.

Prioritering

I Prioritering bedömer styrelsen en fråga utifrån två separata perspektiv: hur viktig den är och hur brådskande den är. Frassie håller isär bedömningarna och hjälper på så sätt styrelsen att upptäcka skillnaden mellan sådant som behöver göras snabbt och sådant som har stor betydelse för föreningen.

Resultatet ger styrelsen ett konkret underlag för att bestämma vad som ska göras först. En fråga som känns akut behöver därmed inte automatiskt få högsta prioritet, och en viktig långsiktig fråga blir synlig även om den inte kräver omedelbar åtgärd.

Årshjul

Årshjulet ger styrelsen en återkommande överblick över sådant som behöver göras under året. Det hjälper styrelsen att komma ihåg återkommande aktiviteter och skapar kontinuitet när ledamöter byts ut.

Kalender

Kalendern samlar planerade aktiviteter och tidpunkter så att styrelsen kan se vad som ligger framför den och inte enbart reagera på det som händer för stunden.

Underhållsplan

Underhållsplanen hjälper styrelsen att hålla långsiktiga underhållsbehov synliga och planera för dem innan de blir akuta.

Beslutsstöd

I Beslutsstöd beskriver styrelsen frågan som ska avgöras och de alternativ som finns. För alternativen kan styrelsen dokumentera argument, konsekvenser och andra förhållanden som är viktiga för beslutet. Vid behov kan styrelsen komplettera med Riskanalys och bedöma identifierade risker på en gemensam skala.

På så sätt flyttas diskussionen från enskilda ledamöters spontana uppfattningar till ett underlag som hela styrelsen kan se och diskutera. Frassie rekommenderar inte vilket alternativ styrelsen ska välja. Beslutet och ansvaret ligger alltid hos styrelsen.

Riskanalys

Riskanalysen hjälper styrelsen att identifiera och värdera risker på ett strukturerat sätt. Det gör det lättare att diskutera risk utifrån ett gemensamt underlag i stället för enbart utifrån individuella uppfattningar om vad som känns riskfyllt.

Möten

Mötesfunktionen binder samman agenda, kallelse, diskussion, beslut och protokoll. Beslut dokumenteras tydligt så att det i efterhand går att se vad styrelsen faktiskt bestämde.

Uppföljning

Ett beslut i protokollet kan markeras för uppföljning. Det skapar en direkt koppling mellan det styrelsen beslutat och det fortsatta arbetet, så att beslut som kräver åtgärder inte blir liggande i protokollet.

Bra att veta

I Bra att veta kan styrelsen skriva ner sådan praktisk kunskap om föreningen som annars lätt stannar hos en enskild ledamot. Det kan vara hur något fungerar, varför något görs på ett visst sätt, viktiga erfarenheter eller sådant som nästa styrelse behöver känna till.

Informationen sparas i Frassie och finns kvar när styrelsens sammansättning förändras. Den avgående ledamoten behöver därför inte vara föreningens enda minne och den nya ledamoten behöver inte börja från noll.

Ny i styrelsen

Ny i styrelsen ger den nytilträdde ledamoten vägledning i vad styrelseuppdraget innebär. Frassie beskriver bland annat ledamotens ansvar och skyldigheter och sådant som är viktigt att känna till när man börjar arbeta i en föreningsstyrelse.

Det gör att introduktionen inte enbart blir beroende av vad ordföranden eller mer erfarna ledamöter råkar komma ihåg att berätta. Den nya ledamoten får en egen grund att stå på och bättre förutsättningar att delta i styrelsearbetet från början.

Styrelsens kick-off

Styrelsens kick-off hjälper den nya eller förändrade styrelsen att stanna upp och skapa en gemensam utgångspunkt för det kommande arbetet. Frassie leder styrelsen genom frågor om uppdraget, hur gruppen vill arbeta tillsammans, ansvarsfördelning och vilka förväntningar ledamöterna har på arbetet och på varandra.

Det viktiga är själva samtalet. Frassie utgår inte från att människor automatiskt har samma förväntningar bara för att de blivit valda till samma styrelse. Genom att göra skillnaderna synliga tidigt kan gruppen skapa gemensamma arbetssätt innan otydligheter hinner bli problem.